

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

375. An etiam requiratur licentia illa, & auctoritas Superioris in resignatione tacita, quæ ab ipso jure induci censetur ob factum aliquod Beneficiati, sine expressis illius verbis &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

Parisiensis. n. 7. quod Episcopus criminofus, ne quidem in articulo mortis renunciare Episcopatum possit sine licentia Papae, sed sufficit pro exoneratione conscientiae promittere confessario, velle se eum dimittere, quamprimum poterit.

2. Respondeo secundò. Sed neque criminofus alius non Episcopus dimittere sine auctoritate Superioris potest beneficium, dum crimen tale est, propter quod non ipso iure seu facto existit privatus beneficio, sed privandus per sententiam Iudicis. Parisi. n. 10. Pirh. cit. n. 59.

3. Respondeo tertio: neque privatus ipso iure ob crimen, adeoque carens quidem a parte rei vero titulo, ex quo tamen requiritur sententia declaratoria, renunciare potest sine Superioris auctoritate. Parisi. n. 10. & 11. Pirh. loc. cit. Etsi enim talis revera ius ac titulum beneficii amisit, ex quo tamen possessionem retinet, donec sententia declaratoria criminis feratur, titulum saltem putativum, seu communiter existimatum retinet. Atque ita hoc casu requiritur auctoritas Superioris ad renunciandum, non quidem ad hoc, ut resignetur ius ac verus titulus, utpote quem non habet amplius, sed propter titulum putativum seu coloratum, qui adhuc suppetit Pirh. loc. cit. Parisi. cit. n. 10. citantes Abb. in c. nisi cum pridem. de renunc. n. 5. ad titulum verò putativum seu coloratum in ordine ad hunc effectum requiritur, ut illum legitima Superioris auctoritate acceperit, etsi non verum ob delictum seu occultum defectum; si enim intrusus est, & beneficium propria auctoritate occupavit, potest & debet beneficium dimittere absque alia Superioris licentia: nec prodest titulus talis coloratus, dum non provenit à legitimo Superiore, ut gesta cum tali titulo valeant aut sustineantur ob errorem seu opinionem communem. Pirh. loc. cit. citans Fagn. in cit. c. nisi cum pridem. n. 32. Sic itaque simoniacus, etsi privatus ipso iure beneficio, nullumque titulum acquirat, ex quo tamen habet titulum putativum, ratione cuius urget interesse Superioris non nisi interveniente auctoritate illius renunciare debet. Parisi. n. 11. contra Abb. in cit. c. nisi. n. 6. quamvis talis simoniacus quam primò de licentia Superioris dimittere debeat beneficium, aut habere dispensationem, etsi per alium eo ignorante simonia commissa fuit, mox ut illam commissam intelligit. Parisi. n. 15. citans præter alios Abb. in c. nisi. n. 6. & in c. post translationem. de renunc. n. 23. ubi is loquens de Episcopo dicat, quod mox, ut scivit simoniam commissam in adeptione Episcopatus, debet vocare personas idoneas, & coram eis exponere factum, & protestari, quod invitus Episcopatum teneat, & coram illis instituire procuratorem, quem mittat ad Curiam ad petendam licentiam renunciandi.

Respondeo quartò: dum verò criminofus ob crimen non tantum ipso iure privatus est titulo, sed insuper caret titulo putativo & colorato, ut quia per sententiam declaratum incurrisse illum crimen tale, ob quod privatus ipso iure, poterit sine auctoritate Iudicis dimittere beneficium. Parisi. n. 8. Pirh. loc. cit. ex Abb. loc. cit. In quo casu non tam renunciat titulo, utpote quem non habet, quam possessioni iniusta, ut ait, Pirh. Ex his infero, &

Respondeo quintò: irregulares, cum non sint privati, sed privandi, non possunt renunciare absque auctoritate Superioris. Parisi. loc. cit. n. 11. ex eodem Abb. loc. cit. n. 6.

Quæstio 375. Num etiam requiratur licentia alia & auctoritas Superioris in resignatione illa tacita, quæ ab ipso iure, seu juris constitutione induci censetur ob factum aliud quod beneficiati sine expressis illius verbis, v. g. dum beneficiatus assequitur beneficium aliud incompatible cum præbato, dum emitit professionem, contrahit matrimonium &c.

1. Respondeo primò in genere affirmativè, seu licet beneficium per talem actum vacet ipso iure, debere nihilominus, saltem dum assequitur aliud incompatible beneficium illud præbatum dimitti coram Superiore, sive in manibus illius, & de illius licentia, ita ut si secus fecerit, beneficiatus ille possit à Superiore revocari ad prius illud beneficium, utpote quod absque auctoritate dimittere non potuit, juxta Extrav. Joannis XXII. Excecrabilis. de præb. Pirh. loc. cit. n. 61. Parisi. l. 7. q. 3. n. 2. citans Abb. in c. ex ore. de his que sunt à majore parte capituli. n. 10. Corat. de benef. p. 1. c. 8. n. 13. Roffiniac. de benef. c. 14. n. 36. Bursart. cons. 353. l. 4. Nec obstat textus c. ex ore. ubi dicitur: *iuri suo renunciasse videtur*: absque eo, quod in dicto capite mentio fiat de Superiore; nam etsi de Superiore non fiat hæc mentio, non tamen negatur per hoc, intervenisse auctoritatem Superioris, sed potius id supponitur, quia actus in dubio censetur factus secundum generalem dispositionem juris; quin & ibi intervenisse consensum tacitum Superioris, ait Abb. ibidem Pirh. loc. cit. Parisi. cit. q. 3. n. 5. Quam sententiam etsi communem fateatur cum Parisio Garc. loc. cit. n. 243. citans pro ea insuper Hojsd. de incompat. p. 1. c. 13. n. 36. Pet. Gregor. &c. ipse tamen contrarium tenet cit. n. 243. nimirum non requiri in hoc casu licentiam seu approbationem Superioris; cum ab ipso iure inducatur hæc dimissio, citatque pro se præter gl. & Holt. in cit. c. ex ore Quintadv. l. 4. Ecclesiast. n. 89. Gonz. gl. 14. n. 73. ubi is in genere ait: tacita resignatio non eget auctoritate Superioris, ut tradit Benedictus Capra. in Clem. gratia. de rescr. n. 5. Fateatur nihilominus Garc. n. 240. requiri consensum Superioris expressum vel saltem tacitum (hunc enim sufficere ait n. 241. ex Abb. in cit. c. ex ore. quemadmodum sufficit consensus tacitus renunciantis) non secus ac in resignatione expressa, in alia resignatione tacita, quæ nimirum fit quidem etiam sine verbis, factò tamen hominis libere renunciantis. v. g. ut in terminis cit. c. ex ore. per reverentiam exhibitionem tanquam Superiore, adeoque fit dependenter, seu ex consensu immediato renunciantis, & non ex necessitate juris sic disponentis, uti contingit in altera specie resignationis tacite à iure inducæ, de qua antè.

2. Respondeo secundò: pari modo insistendo sententiæ primæ, etsi electus ad aliam Ecclesiam, etiam alterius diocesis, electioni de se factæ consentire possit sine licentia sui Superioris, non potest tamen sine illius licentia actu relinquere suam Ecclesiam, & transire ad illam, ad quam electus alioqui revocari potest, & si admonitus non redierit, excommunicandus erit, c. si verd. & seq. q. 1. c. ad moner. de renunc. Pirh. cit. n. 61. Liberum autem erit, Episcopo seu Præbato, ad quem pertinet prima illa Ecclesia, cum, qui transivit, revocare ad primam Ecclesiam, vel negatà ei licentiâ transeundi ad secundam, eum retinere in prima. Pirh. ibid. ex Innoc.

in cit. c. admonet. Si tamen Ordinarius sciens discesum Praelati, alteriusve beneficiati non contradicat, neque eum intra 6. menses revocet, renunciationem ejus ratam habere censetur, Laym. *ad c. admonet.* n. 4. ex Innoc. & Jo. And. *ibidem.* Nec obstat his *c. de multa de prob.* ubi habetur, quod per transcursum ad secundam Ecclesiam prima vacet ipso jure; id enim intelligendum, quando quis transit cum licentia sui Praelati, alioqui prima non vacat, etsi ea privari possit, Pirh. *loc. cit.* Porro requiri consensum expressum, dum transcurrit ad Ecclesiam aliam alterius diocesis, & sufficere tacitum, dum transcurrit ad aliam ejusdem diocesis, *ibidem* habet Pirh. ex Fagn. *in c. admonet.* n. 13. & Jo. And. *ibidem* n. 5. De cetero, dum beneficiatus ad majus beneficium, nempe dignitatem, Praelaturam vel beneficium curatum eligitur vel promovetur, non potest illum impedire Episcopus, dum nullum obstat impedimentum Canonicum. Et si malitiosè, & sine justa causa denegat petitam licentiam, compellendus est per Superiorem ad eam concedendam. Pirh. *ibid.* Laym. *ad cit. c. admonet.* n. 6. juxta Gloss. *ibid.* & Hostiens. *in sum. rit. de postul. pralator.* §. si quis postulandus.

3. Respondeo tertio: tamen tutius sit & convenientius, ut beneficiatus ingressurus religionem, seu professionem emissurus resignet potius expressè coram Superiore. Pirh. *l. 7. q. 4.* & ex eo Pirh. *loc. cit.* n. 60. juxta Abb. & Butrio *in c. admonet.* facta tamen tacitè renuntiatio per professionem sine auctoritate Superioris est valida; etsi facta renuntiatio beneficii, ante professionem sine licentia Episcopi sit invalida, juxta Trid. *sess. 25. de regular. c. 16.* Pirh. *loc. cit.* sufficit autem beneficiarum ingressurum religionem petere ab Episcopo aut Ordinario licentiam, & licet eam non obtineat, transire tamen poterit ad religionem, jure ipso faciente ad hoc potestatem, si Episcopus eam negat. Argumento *c. licet. de regular.* Laym. *in cit. c. admonet.* n. 5. Pirh. *loc. cit.* n. 60. Occasione cujus illud hic circa jam dicta notandum, aliud esse, non posse, aut debere beneficium tacitè (vel etiam expressè) resignari sine auctoritate Ordinarii, aliud non posse resignari sine ejus consensu praestito, seu eo invito; sic namque verum est, quod ex Fagnan. *in cit. c. admonet.* n. 23. & seq. tradit Pirh. *loc. cit.* n. 62. si beneficium curatum est, vel saltem residentiale, aut requirens certum servitium non posse illud resignari, nec simpliciter expressè nec tacitè acceptando aliud incompatible invito Superiore. Si autem beneficium omnino simplex est, nullum servitium aut residentiam requirens, posse etiam invito illo resignari: eò quod horum beneficiorum collatio principaliter sit ad utilitatem eorum, quibus conferantur, adeoque, cum quisque liberè renunciare possit ei, quod pro se est principaliter inductum, resignari possint invito Superiore. Verum tamen non est, quod & istiusmodi beneficia infcio, vel omnino non requisito Superiore resignari queant; cujus auctoritas per hoc satis agnoscitur, quod requiratur ad admittendam hujusmodi resignationem, etsi eam non possit non admittere, de quo paulò inferius.

4. Respondeo quarto: tacitam resignationem, seu potius dimissionem & derelictionem beneficii, quae contingit per contractum matrimonium, non videri requirere licentiam, aut etiam petitionem licentiae Superioris, & in hoc saltem casu procedere sententiam Garciae.

Quaestio 376. An facta resignatio sine Superioris auctoritate sit valida?

1. Respondeo primò in genere: resignatio facta sine auctoritate legitimi Superioris est nulla. Castrop. *de benef. d. 6. p. 2. §. 2. nu. 1.* Pirh. *l. 7. q. 1. n. 9.* cum communi DD. *in c. quod in dubiis de renunc.* non secus, ac cum Tutores & Curatores alienare non possint bona immobilia, & quae servando servari possunt absque decreto Judicis, si absque eo bona illa distraxerint, alienatio nulla est, juxta *l. magis puto. §. non passim. ff. de rebus totum.* & AA. passim apud Pirh. *loc. cit.* n. 11. Pro declaratione tamen hujus responsionis,

2. Respondeo secundò: talis resignatio nulla est, seu non tenet quo ad praedictum Ecclesiae seu Superioris, coram quo fieri debuisse: in quantum nimirum in arbitrio Superioris illius est, resignantem illum cogere ad beneficium taliter resignatum retinendum (quod non possit, si ea resignatio etiam in praedictum suum valida fuisset, adeoque res amplius integra non esset respectu talis Superioris) vel illam admittere & ratam habere, ac ita compellere resignantem ad dimittendum illud beneficium, & ipse tale beneficium conferre alteri. Pirh. *loc. cit.* n. 12. Castrop. *loc. cit.* Pirh. *de renunc.* n. 64. Ac proinde talis resignans retinet proprietatem & titulum beneficii (hunc enim retinet, quamdiu resignatio à Superiore admittitur non est) novo ei titulo opus non est, dum permittitur à Superiore in beneficio permanere, quidquid sit de possessione. Barbof. *juris Eccles. l. 3. c. 15. n. 161.* citans Abb. *in c. quod in dubiis. n. 8.* Innoc. *ibid.* n. 1. Menoch. *de arb. casu 201. n. 47.* Nav. & c. Valebit tamen talis resignatio, si resignante perseverante in prore sua voluntate et non revocante à se resignationem, Superior eam ratam habuerit: cum enim renuntiatio facta coram non Superiore annullatur propter praedictum & injuriam, quae fit per hoc Superiori, sique hanc remittere possit, adeoque ratam habere potest cessionem, si velit. Pirh. *loc. cit.* n. 65. si autem sciens beneficium propria auctoritate dimisisset beneficium, seu resignasse, & intra 6. menses eum non revocet, censetur, ut dictum, resignationem talem approbasse, & sic ea habebit effectum suum. Pirh. *n. 65.* Pirh. *nu. 55.* ubi etiam addit, quod si Superior intra 6. menses illos resignantem illum non compellat ad redeundum ad beneficium, aut ipse illud conferat, devolvatur potestas conferendi ad proximum Superiorem. Porro solere facilis admitti & ratificari resignationem factam in manibus clerici non Superioris, quam in manibus laici, notat Pirh. *n. 52.* & ex eo Pirh. *loc. cit.* n. 65.

3. Respondeo tertio: neque tenet talis resignatio in praedictum ipsius resignantis; quia non vacat etiam quo ad resignantem beneficium illud taliter resignatum; sed potest is illud non tantum administrare, sed etiam retinere in eo verum jus & titulum, quousque renunciatio illa ratificetur per Superiorem, vel in penam delicti commissi per talem illegitimam resignationem privetur illo à Superiore (de quo postremo paulò pòst) Castrop. *loc. cit.* Garc. *p. 11. c. 3. nu. 223.* citans Hostiens. Cardin. Imol. Butrio. *in c. quod in dubiis. Abb. in c. ad nuntium de his quae sunt vi. n. 7.* Felin. *in c. in nostra. de rescript. coroll. 34.* Selv. *p. 3. q. 11. n. 32.* Rebuff. *in pr. rit. de resign. express. n. 11. & 13.* Roffiniac. *de benef. c. 14. n. 1. & 2.* Covar. *l. 1. par. c. 5. n. 6.* Menoch. *de arb. l. 2. casu*